

Yhdessä vahvaksi yhteisöksi – Ei kiusaamiselle -suunnitelman toimenpiteet Jousenkaaren koulu 2021

1. Hyvinvoinnin mittarit

Tavoite: Koululla on menetelmä, jonka avulla seurataan oppilaiden ja opiskelijoiden arkea ja jaksamista. Tietoa käytetään kiusaamisen ehkäisemiseen sekä siihen puuttumiseen monin eri keinoin.

Jousenkaaren koulussa hyvinvointia seurataan seuraavilla kyselyillä:

- oppilaskysely (4.-6. luokat)
- kouluterveyskysely (4.-5. luokat)
- hyvinvointikartta 5.lk
- yhteisöllisen oppilashuollon toimintatapaan sisältyvät kyselyt
 - Mitä kuuluu? kysely (vuosiluokat 1-2)
 - Ilmapiirokysely (vuosiluokat 3-6)

Kyselyiden käsittely

- oppilaskysely (rehtorin oppitunti oppilaille ja opettajille. Huoltajille tiedotetaan kyselyn tuloksista Wilman kautta)
- kouluterveyskysely ja hyvinvointikartta (YHR)
- koulun omia kyselyitä ja niistä nousevia teemoja YHR työstää yhdessä oppilaiden ja oman opettajan kanssa

2.Sosiaalisia ja tunnetaitoja sekä kiusaamistilanteiden käsittelyä kehittävät ohjelmat

Tavoite: koululla on käytössä työkalupakki sosiaalisten tilanteiden ja tunteiden tunnistamista sekä uusien taitojen oppimista varten.

Jousenkaaren käytössä olevat ohjelmat:

1.-2. luokat:

- 1. lk: Kiva 1–3 (10 oppituntia)
- 2. lk: Huomaa hyvä
- Tehtäväkirjat: Ei hätää, Sinä selviät, Sinä uskallat, Hyvää mieltä
- Lisäksi 1.-2. -luokille Fanni- ja Molli-satukirjat opettavat tunteiden käsittelyä

3.-4. Luokat:

- 3. lk: Synkeän louhoksen seikkailu- sosiaalisten taitojen ryhmäpeli (6 oppituntia)
- 4. lk: Kiva 4–6 (10 oppituntia)
- Tehtäväkirjat: Ei hätää, Sinä selviät, Sinä uskallat, Hyvää mieltä
- Lisäksi 3.-4. -luokille MIELI Tunne- ja kaveritaitokortit

5.-6. Luokat:

- 5. lk: Lions quest Kompassi 5
- 6. lk: Lions quest Kompassi 6
- Tehtäväkirjat: Ei hätää, Sinä selviät, Sinä uskallat, Hyvää mieltä
- Lisäksi 5.-6. -luokkien kanssa olisi hyvä tutustua nuortennetti.fi-sivustoon

3.Ryhmien, luokkien ja yhteisöjen yhdessä sovitut säännöt

Tavoite: Koululla on säännöt, jotka auttavat sekä ennaltaehkäisemään kiusaamista että puuttumaan siihen jämäkästi ongelmien jo alettua.

Jousenkaari: **Josari – jokaista kunnioittava koulu**

Jousenkaaren koululla on yksi yhteinen sääntö; Jousenkaaressa kunnioitamme toisiamme.

4.Jatkuva ryhmäyttäminen ja sosiaalisen kiinnittymisen edistäminen

Tavoite: Ryhmäyttäminen on koulussa arkipäivää ja jatkuvaa läpi lukuvuoden. Jatkuva ryhmäyttäminen vahvistaa ryhmän toimintakykyä, parantaa ilmapiiriä ja lisää turvallisuudentunnetta.

Jousenkaaren koulu

Opettajat huolehtivat, että ryhmäyttäminen on arkipäivää ja jatkuvaa läpi vuoden. Yhteisöllinen opiskeluhuoltoryhmä seuraa vuosittaisissa luokkakohtaisissa tapaamisissa luokan sosiaalista ilmapiiriä. Oppilaat osallistuvat ryhmäyttämistoimintaan kaveri- ja kummitoiminnan kautta. Kaveritoimintaa koordinoi oppilaskunnan hallitus.

5.Opiskeluhuollon edustajat tapaavat pienryhmissä aloittavat 7. luokan oppilaat sekä toisen asteen koulutuksen uudet opiskelijat (EI ALAKOULULLE)

6.Sähköiset palautekanavat

Tavoite: Perusopetuksessa kaikilla oppilailta ja huoltajilla on tiedossaan ja käytettävissään helppo tapa ilmoittaa huomioista kiusaamiseen liittyen.

Jousenkaaren koulu

Jousenkaaren koulussa otetaan käyttöön sähköpostiosoite eikiusaamiselle.jousenkaarenkoulu@espoo.fi

7.Kiusaamisen vastaisten toimien vastuuhenkilöt

Tavoite: koulussa tunnistetaan eri toimijoiden roolit kiusaamisen ehkäisyssä. Toiminta kuuluu kaikille koulu- tai oppilaitosyhteisössä työskenteleville.

Jousenkaaren koulu

Kiusaamisen estävä toiminta on kaikkien opettajien ja koulunkäyntiavustajien vastuulla. Rehtori johtaa kiusaamista ehkäisevää toimintaa. Opiskeluhuollon rooli on kuvattu Kiusaamiseen puuttumiseen portaiden yhteydessä. Kiusaamista ennaltaehkäisevä toiminta näkyy koulun arjessa. Luokanopettaja vastaa oman luokkansa ilmapiirin luomisesta, ylläpitämisestä ja seurannasta.

8.Restoratiivisten lähestymistapojen käyttö

Tavoite: Koulussa on ymmärrystä ja osaamista restoratiiviseen lähestymistapaan.

Restoratiivinen lähestymistapa korostaa kohtaamiseen, keskusteluun ja yhteistyöhön perustuvaa myönteistä prosessia, jossa pyritään osapuolten välisen ymmärryksen lisääntymiseen. Se vahvistaa valmiutta haastavien tilanteiden sovitteluun rakentavasti, osallisuutta vahvistaen.

Jousenkaaren koulu

Koulujen henkilökunnasta valitaan kaksi vastuuhenkilöä, jotka koulutetaan restoratiiviseen lähestymistapaan.

9.Nimikkoaikuisen paljon kiusatuksi tulleelle

Tavoite: Kiusaamisen kohteeksi joutuneella oppilaalla on nimettynä turvallinen aikuinen, joka auttaa ja tukee eteenpäin.

Jousenkaaren koulu

Voi hyvin –tiimin keskustelun yhteydessä kiusatulta oppilaalta kysytään toivetta nimikkoaikuisesta, jonka hän kokee luotettavaksi. Nimikkoaikuiselle oppilas kertoo huolistaan, mutta tämä aikuinen ei varsinaisesti osallistu kiusaamisen selvittelyyn. Nimikkoaikuisen vie oppilaan terveiset eteenpäin kiusaamista selvittelevälle ryhmälle, mutta muuten hänen roolinsa on toimia oppilaan olkapäänä ja turvallisena kuuntelijana. Akuutissa vaiheessa oppilaan ja nimikkoaikuisen olisi hyvä tavata ainakin kerran viikossa

10.Tukevan oppilastoiminnan kehittäminen ja vahvistaminen

Tavoite: Koulu yhteisössä kaikki otetaan mukaan kiusaamisen ehkäisyyn. Näin vahvistetaan kiusaamista vähentävää ilmapiiriä.

Jousenkaaren koulussa lähdetään kehittämään tukioppilastoimintaa yhdessä oppilaskunnan hallituksen kanssa.

Oppilaskunta otetaan mukaan henkilökunnan rinnalla järjestämään kiusaamisen vastaista toimintaa koulussa, mm. kiusaamisen vastainen päivä. Vastuupettajat koulutetaan lukuvuoden aikana.

11. Vertaistukitoiminta

Tavoite: Kiusatuksi tulleella oppilaalla tai opiskelijalla on mahdollisuus jakaa kokemuksiaan ja saada vertaistukea muilta.

Jousenkaaren koulu

Jousenkaaren koulun nuoriso-ohjaaja on Sole Silberberg (p. 050 395 2229). Koulu ja nuorisotyö selvittävät yhdessä vertaistukiryhmän perustamista (kohdennettu nuorisotyö).

12. Niveltäminen ja siirtymätilanteet

Tavoite: Oppilas saa erityisesti nivelvaiheissa ja siirtymätilanteissa tukea ja ohjausta.

Jousenkaaren koulu

Esiopetus - koulu: Keväällä järjestetään koulutulokkaille ja huoltajille tutustuminen. Syksyllä vanhempainilta koulutulokkaiden huoltajille, elo-syyskuun aikana käydään henkilökohtaiset keskustelut koulutulokkaiden huoltajien kanssa, vanhempainilloissa pyritään vuorovaikutteiseen toimintaan.

Nivellyspalaverit esiopetusryhmien kanssa keväällä, yhteistyö esiopetusryhmien kanssa lukuvuoden aikana.

Nivelvaihe 2.-3.lk koulun sisällä: Keväällä järjestetään tuleville 3.luokkien oppilaille ja huoltajille tutustuminen uuteen ryhmään. Opettajan vaihtuessa opettajat pitävät oppilaista nivellyspalaverit. Tarvittaessa pidetään myös oppilaskohtaisia nivellyspalavereja.

Koulun uusi oppilas käy tutustumassa mahdollisuuksien mukaan etukäteen uuteen luokkaan ja oppilasta ryhmätetään. Hankitaan niveltietoa edellisestä koulusta.

Lähtevän oppilaan niveltiedot huolehditaan uuteen kouluun.

6.-luokkalaisten tutustuminen yläkouluun järjestetään lukuvuoden aikana.

Arviointikeskustelun yhteydessä nivelvaiheen ohjaava palaute. Nivellyspalaverit keväällä.

13. Huoltajien osallistaminen

Tavoite: Huoltajilla on tiedossaan, miten oman lapsen koulussa kiusaamista ehkäistään ja miten siihen puututaan.

Jousenkaaren koulu

Huoltajat tutustutetaan toisiinsa osallistavilla menetelmillä koulutaipaleen alusta asti. Vuorovaikutteisuus on tärkeää.

Esitellään vanhemmille koulun kiusaamiseen puuttumisen portaat, kiusaamistilanteen selvittelytavat ja jälkihoitoprosessit sekä käydään keskustelu mallista.

14. Puuttumisen portaat

Tavoite: koulussa on selkeä toimintatapa kiusaamiseen puuttumiseen. Sovittu toimintamalli on oppilaiden, huoltajien sekä kaikkien koulun aikuisten tiedossa.

Jousenkaaren koulu

KIUSAAMISEEN PUUTTUMISEN PORTAAT JOUSENKAAREN KOULUSSA

LUOKISSA TEHTÄVÄ ENNALTAEHKÄISEVÄ TYÖ

Sosiaalisten ja tunnetaitojen opettaminen sekä ryhmyttäminen on jokaisella luokalla säännöllistä ja jatkuvaa toimintaa.

Menetelmät ja materiaalit:

- Kiva
- Lions Quest
- Huomaa hyvä -materiaali
- Vahvuustaidot
- Positiivinen pedagogiikka

Näiden lisäksi koulussa on käytössä hyvinvoinnin mittareita, joiden tuloksia hyödynnetään opetuksen suunnittelussa ja yhteisöllisessä hyvinvointityössä.

PUUTTUMIS- JA SELVITTELYVAIHE

1) Luokanopettaja keskustelee asianosaisten kanssa ja informoi huoltajia. Luokanopettaja seuraa tilannetta.

2) Mikäli kiusaaminen tämän jälkeen jatkuu, luokanopettaja keskustelee uudelleen asianosaisten kanssa ja informoi huoltajia. Tämän lisäksi tehdään kirjallinen suunnitelma korjaavista toimenpiteistä. Suunnitelluista toimista tiedotetaan myös rehtoria. Tukitoimenpiteet kirjataan Wilman tukikorttiin molemmille osapuolille.

Luokanopettaja seuraa toimenpiteiden vaikuttavuutta ja informoi huoltajia, tarvittaessa keskustelu, jossa kaikkien osapuolten huoltajat ovat mukana.

KIUSAAMINEN JATKUU

Luokanopettaja tekee tilauksen Voi hyvin -tiimille, tiimi keskustelee asianosaisten kanssa ja sopii tarvittavista toimenpiteistä ja niiden seurannasta. Kirjaus molemmille osapuolille Wilman tukikorttiin.

Luokanopettaja konsultoi oppilashuollon työntekijöitä ja käynnistää tarvittaessa yksilökohtaisen moniammatillisen prosessin, johon oppilas ja vanhemmat kutsutaan mukaan.

Sovitaan tarvittavista toimenpiteistä ja seurannasta.

KIUSAAMINEN JATKUU AIEMMISTÄ TOIMISTA HUOLIMATTA

Oppilashuolto yhdessä luokanopettajan ja rehtorin kanssa pohtii mahdollisia jatkotoimenpiteitä ja erilaisia toimintamalleja (vanhempainilta, lastensuojeluilmoitus, yhteydenotto poliisiin, rikosilmoitus, koulun vaihto)

Otetaan tarvittaessa käyttöön kurinpito- ja rangaistustoimet (varoitukset, erottaminen).

Yksittäisen oppilaan asioissa järjestetään moniammatillinen oppilaskohtainen neuvottelu tai verkostoneuvottelu.